

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

DİVANÇE

BEHÇET
NECATİGİL

BEHÇET NECATİGİL

DİVANÇE

ŞİİRLER

BİRİNCİ BASKI : HAZİRAN 1965

KASİDELER

ŞİİR DÖLLEMESİ

Öylesine olmalı ki değinme
Döllemeli, yetmez orgasmus.
Embriyon ve dölüt
Başlamalı büyüme beyinde.

Gevşemeden az sonra kollar
Bir şeyler eklemeli verdiği.
Değer miydi yoksa bunca bekleme,
Ellenmemiş organlardan elleri
Bir okşayış gibi gelip geçecekse.

Bütün diri spermalar, şiirler
Kalsın yerli yerinde,
Tavlı topraklara değil de
Kuru tahtalara düşecekse.

RİNG

Bir kişi ringde
Boğuşur yokken karşıda kimse.

Bizi hep erdemlere ittiler
Döktüler tarlamıza mayın.
Kaçırdılar yangında mal ve kaçak
Yıkılan dünyalar bizcileyin.

O neydi cepleri
Ben ben diye diye paralar.
Cıvıl cıvıl caddelerinden biri
Kentin, bankalar.

Geçti. Gece :
Ger bu saat bu caddede olsalar
İssız ve karanlık -- görüp görecekleri.

İttilerdi, indli gece, el ayak çekildi
Ve onlar vardılar --
Hangi yoldan anlatsam ki?

Bir kişi ringle
Boğuşur çokgen karşıda kimse.

KORKU ÇİÇEKLERİ

Ne peygamber -, ne de çan çiçekleri
Ne de buhûrumeryem;
Hep korku çiçekleri
Oldu saksılarımızı süsleyen.

Ürkek bezgin baktığımız göklerden
Yarınlara güvendi umduğumuz.
Çocuklar, evler ve ekmek...
Ama mutlu muyuz?

Zehirli, yeşerirse toprakta
Bir tohum, içtiği baldıranlardan
Açar korku çiçekleri, yozlaşmış tür.
Yeni aşı ister, budamak ister
Bizden geçmiştir.

Vardığımız her çizgi bir duvar kesildi
Kaygan küfler aşamayınca.
Ve ne olur bilirsin
Ve güzeldir dünya...
Yaşamayınca!

PANİK

Artık ıssız kırları bıraktı Pan;
Şimdi birçok ülkelerin milyonluk kentlerinde
Asfaltlarda, betonlarda dolaşıyor
Kızgın, uzun yazların öğlen saatlerinde.

Blok apartmanların şahane katlarından
En çalımlı taşıtlara atlıyor.
Devcileyin arkalar, koskoca bankalardan
Yanında yardakçılar, yaşıyor.

Sessiz dilsiz kimseleri kestiriyor gözüne,
Dişlilerden kaçıyor.
Fabrika duvarları sağır kale kapıları
Yılgın yorgun adamlar, bezgin ürkek kadınlar..
Çullanıyor onların az ekmek sevincine.

Değil yalnız yazların kızgın sıcaklarında
Hemen her gün, hele büyük kentlerde
Bulvarları tarıyor, hain gülüşleri sessiz.
Pan'la karşı karşıya, gözleri kararıyor
Katı cıvık asfaltta yalın ayak bir işsiz.

Yoksullar açlar hastalar sürünürken
Kentlerin göbeğinde, kuytu köşelerinde;
Hıncını alamamış sanki insanlardan
Uygarlığı zalim, daha da azıtıyor
Atom bombalarında, uzay füzelerinde.

Yarınlar? Gizli kara gazte haberlerinde
O varsa ekmeklerde, sulara ağulu
Hattâ çocuk yüzlerine düşmüşse gölgesi,
Keser bizim gibiler yarınılardan umudu.

Renklerde, emeklerde, ırklarda..
Yahudiler, işçiler, zenciler.. Pan!
Şu dünyada insanca yaşamak da yoksa
Ne kalıyor geriye, yüzyıllardan?

SERGİ İZLENİMLERİ

Ağlar lâke duvarlarda gri bir grizu
Ve irin yeşili bir trahom.
Gelir en lüks çiçekçiden çiçekler,
Asılı çocuksa çullar içinde
Açıklı, geldiler.

Onlar çarmıhlarında birer İsa idiler:
Çivi yaralarından sızarken mavi kan
Ellerde tuzlu badem, dudaklarda içki, teyp
Rimel, ruj, floresan.. --
Başlarını yavaşça biraz daha eğdiler.

Biz hep böyle okuduk en acıklı yazıları
Perlon ve astragan..
İçkili, yarım göz ve ikinci vakti –
Sonra gösteri bitti, konfora koştuk
Onlarsa en lüks kâğıtlara geçti.

APARTMAN

Aydınlık karanlıkta şimdi daha belirgin
Yabancı bakışlara bir şey söylemeyen resim.

Benim onlardan gizli gittiğim yerler iyice
Ama neden hep üstüme çevrilir
Hele yorgun saatlerde eski tabanca.

Ne zaman çıktığım sokaklara dalsam
Uyur pis çaputlarda bir çocuk
Zehir gibi bakar bazı kadınlar.

Aşağıda taş -- ben bunu istemedim --
Düşer gibi en üst kattan yere cam.

MEKİK

Yaşamışlar görmüşler parlak görüntülerde
Boy boy resimleri.
En lüks baskılarda kalın ince betikler
Işıldar isimleri.

Akıp gelir ağaçlardan altın
Da sürünür kokuşmuş diplerinde
Çamur dolu çukurların
Bir sinsi koyu gölge.

Biz ne gittik, ne gördük, yaşamak dendi de..
Atıla fırlatıla bir sağa bir sola
Bir bodrum tezgâhının batık ekseninde
Dokunan nazlı kumaş, çul kumaş.

Üçüncü hamurların pürtüklü damarları
Hangi kuşe?
Duyulur çıt ettiği ansızın
Bir mekik, sürülmüş yokuşa.

Toplar ilerde bir alay
Açamadan bir gülü gönlünce
Ve gider, suya verip de gider
Sinsi otlar, kızgın gök, has bahçe.

EVLİLİK

Evlisiniz, eşiniz
Bir başka isimle yazılı kütükte.
Sizin olan ufacık
Çok daha büyükçe.

O nedir, geceler bir gelir bir gider
Uzarken yeşil ova, uçurum.
Su toprağa dönüşür, kaya ota rüzgâra
Derken yaklaşır düşman: Yalnız seni seviyorum.

Düşer kor incecik, çok pahalı kumaşa
Hattâ en yakınımızdan.
Kavrulur yanıklarda beyaz..
Gözümüz dünyayı görmez kendi telâşımızdan.

Küskünce yermeler ekmekleri, tuzları
Uzar gider bir kara.
Mektuplar, kapılar.. açarsın aynı:
Gelir bir dost tedirgin, eşit sıkıntılarda.

Döner dünya boşa, rulette kumar
Siz kaç kişiyle evlisiniz?
Yetinmek artarsa onlardan, çocuklardan
Yakınlar, tanıdıkları.. sonra siz.

O nedir, bölüşülür bir onlarda, bir bizde
Belki ortak diye güzel.
Düzelir uzağında kalınca,
Yanında olunca bozan el.

Evlisiniz, eşiniz
Ne kadar çok kişide..
Geçmişlerde yitmiş,
Belki biraz şimdi de.

SİYAH BEYAZ

Orda pek az geride çokluk belli olmuyor
Gizli toprak da yok ki götürüp gömesin
Var işte var aklanış bilmezden geldiğin sağ
Öyle yoksun kalmış ki artık neyi veresin?

Ah ey hemen ilerde ellerinde gün dalı
Gülüşerek geçenler, karanlığa sığınmış
Gözlerinde doğmayacak bir güneşin özlemi
Bu belki de yaşadığı zamandan
Ama nasıl söylemeli kan biraz.

Gördükçe akları parlar birden öfke
Yalnız ben neden böyle sonra günlerce morfin
Gibi uyuşuktur kim suçlu bir zaman
Sen ben biraz din biraz.

KORKU

Tanrı onları dört gözden ayırmasın
Hiçbiri anne baba yokluğu bilmesin.

Büyükler gidince çocuklar küçükse onlar da ölmeli
Çünkü kendi evlerinden gayrı evler el evleri
Hele o kış ayları korkulu akşam üzerleri...

Bizler ki büyükken bu kadar yalnızız da
Ya onlar küçücük kalırsa ardlımızda?

Hem onlar geç büyürler, sonra ne güç büyürler
Daha yavru dünyanın farkında değiller
Üşümüş soğuklarda yatağıımıza gelirler...

Bizler ki büyükken bu kadar yılmışız da
Ya onlar küçükük kalırsa ardımızda?

KIŞ FİLESİ

Şey unutma yaz bir yana gelirken
Et, peynir ve portakal.
Bu park ne kadar kısa az yeşillik
Aceleci ayaklar.

Köyleri ama hangi köyleri --
Bu park ne kadar kısa bodur saksılarda
Sıkışık evlerin zavallı idili
Ey yitik Arkadya!

Bu gemi ne postası -- güzel, güle güle!
Bir adam kim tozlu sokaklara bakar --
Ben oldum olası uyakları severim
Et, peynir ve portakal.

GUZ KAHVESİ

Onlar hangi evlerde aksırık öksürükler
Geçerek yağmurları balgam ve kötürüm
Ellerinde kahvaltı gelirler
Kuytu müzelerde mumyalar ve mum.

Sabah saatlerinde az ötemizdedirler
Üstlerinde bir tenhalık hüznü
Mendillerde uzun uzun silerler
Camları tütün kiri bir gözlüğü.

Yudumlayıp titreyen kemiklerle arada
Bir bulanık ayları
Tıkırdar korken tabağa
Uğultular içinde bir yankı.

Dolar kahve zamanla gelenler
Hep az daha geriye iter de onları
Öğlen yemeklerini unutarak çok vakit
Tüner yaşlı kuşlar kanatları kesilmiş.

Onlar hangi gecede aksırık öksürükler
Bir bardağı gün boyu ağır aksak içip de
Anıların dışına güzdür bir şeyler düşer
Kuru sarsak sinekler pencere diplerinde.

ÇEMBER

Yıkılışlar, kalkışlar aynı güne raslamasa!
Öğlen bir dostu gömdüm, gece eğlentideydim
Suç benim miydi, çağ.

Demin ezan okundu, uydum Tanrı çağrısına
Derken yollara düştüm, dik aç bacakların
Birleştiği nokta
Suç benim miydi, çağ.

Bir erdemi sayıkladım belki uzun bir süre
Sanki bir tapınakta
Bu çok açık bir kitaptır, belli oluyor
Suç benim miydi, çağ.

DAKTİLO

Bana pek sert vurmuşlar bir yerlerim ağrıyor
Ya gün boyu bastıran bu uyku
Sevincin sesi çıkmıyor.

Evlerinin önü çeşme, sularım alınıyor
Bu çok tuzlu çöreği hangi kalbsiz yedirdi
Bağrım fena yanıyor.

Kimlerin elinde, herkes benden biliyor
Ne hoyrat kulanmışlar
Sevincin sesi çıkmıyor.

GAZELLER

DİVAN

Ne fena yazmışlar bir denizi uzun
Evet ama bir de bizden geçmeli
Yoksa hâlâ çeken nedir bilinmez
İnce bellere doğru devrilen trenleri.

Aşkın bir yolu vardır değişir dağlar
Ozanlar o yoldan yürümeli elleyin
Düşer ayaklarına yere vurduğu vardır
Ozanlar o içkiden içmeli güzelleyin.

Yükler çözülür konak yerlerinde
Başlar yangın alevleri ansızın
Yeni güller açar aynı külden
Köpükleri değişmez denizin.

Korkmuş da bunlardan fena uçuklamışsa
Biri çok önceleri görmüş de bizi uzun
Şimdi o kapılara pek erken yetişenler
Bu uçanlar ne kuşları yazın.

DOĞA

Gün söndü karanlık ışığa çıkıyorum
Ölmüşlerin duası doğadaki fısıltı:
Vururken yollarına uzak uzak uzak kır
Gizli bir iç çekiştir.
Geç kaldım ama olclu bir kere
Un görmemiş eleğim neyse dala asıldı
Hem insan her yaşta biraz gecikebilir.

Bitkilerin, böceklerin, suların ezgisine
Kanan kalbim artık o kalb değildir.
İki lâmbam vardı ya, bir ölü gözü yeter:
Lâmbaların birini bir aşkta yaktım idi,
Farların ötekini yavaşça kısıyorum.
Ey aydınlık sürenler, belli değil, kaçınız...
Size çok kızıyorum.

HAVA

Bacadan tüten duman havaya karışıyor
Yalnız fena yorulduğum demin seni düşündüm.

Şimdi aşkla ilerde çok gençler top oynuyor
Öylesine dalmışlar anneleri çağırsa
Gelin, yemek yiyoruz.. bozulacak hepsi.

Koşar çok zaman daha göğüslemek için ipi
Kiminle yarışıyor demin seni düşündüm.

AÇIK

Geceleri korkulu yollara gittiniz mi
Biz çok şeyi vakit yok pek kısa geçiyoruz
Limanda bilinen gemiler oysa açıklardadır
Kullanırız bir sözü ama hangi anlamda?

İnsan duyar bir yerde birdenbire uyanıp
Bir elin bir ışığı neden söndürdüğünü
Yandaki odalarda her zaman hasta vardır
Sağır duvarlarda eski inilti
Şiirlere üşenmemiz bir yerde iyidir
Hiç işittiniz miydi?

Bir top çizer havada uzunca bir eğri
Ayağına, belki kader, geçmiş gün, bir kadının
Düşer bir karanfil.. (neyse kısa keselim)
Soğurken bir ölü, çok ince bir eli
Tutup ısıttınız mı?

Aşınmış tahtaları kim yeniler gelince
Döner azdan başımız, sonra uzar ıssız kır
Bir bizdik san sen, oysa gelir hep biri
Kurur yeni barınak kullanıp aynı taşları
Yani ne mi diyorum, çok kurak tarla
Çünkü asıl şiirler bekler bazı yaşları.

YİNE

**Çoktan bitmiş konuşacaklarımız.
Tekrar tekrar konuşalım.
Akşamdır alkol, aslında kanıksamışız
Gel yine sevişelim.**

**Boş! Ver bir dolu
Düşlerde derviş.
Kırmızı beyaz güller
Mezarda bitirmiş.**

Düşündüler çok mu az,
Gel biz de düşünelim.
Her geceye giden parfüm sevişmek,
Gel yine sürünelim.

AY DOĞAR KAHVE

Baktıkça bana gözleri
Bir şeyi gösteriyor, neyimidir?
Uzayan sarılık hep gideriz de
Dostlukların kanı belki biraz benzimize
Ve sıkıntı, sadık köpeğimdir.

De gittin uzaklara
Başladı ekzotik
Ve bütün bir Gırnata
Ve bütün bir Gotik.

De gördün Haiti
Ya da Santa Cruz
Ah ey değişmez durum
Dökülüyoruz.

Pencerenin önü söğüt
Ay doğma vakti
Gelgitinde kahvenin
Bir titrek yankı.

İNDİRGEMEK

Çevre daralmalı uzak
Lardan el çekmeli.
Azaldıkça güzel birden
Bire kesilmeli.

Eski posta tatarlarının atlarında
Vardı geldi gazeller ağıtlar
Sonradan çıkardım, çoğunu yer gizledi.

Uzayıp gitmelerden.. gecikmiş giyotin!
Biz buraya saat kaçta gelmiştik
Karanlık hâlâ çökmedi.

ZAR

Hepsinin üzerinde pek de ince bir giysi
Ne zaman hatırlasam sanki bir şey unuttum
Sanki elimde idi sanki bırakıp gittim
Hepsi.

Bir sessizlik benimle gürültüye gitti
O bildiğim yerlere sanki bilmeden gittim
Sanki bir söz söyledim, de herkes işitti
Bir kapıyı yavaşça sanki çok hızlı ittim.

Öyle ince bir şey her şeyi gösteriyor
Sanki kendim giymişim düğmeleri ilikli
Şimdi çözemiyorum gittikçe dar geliyor
Bir kapı sessizlik, işte bütün hepsi.

KUŞ

Kuş girer ne yapar ne yapar
Ocakta bir ateş.

Ya su olsa su olsa kiinden yana mı akar
Su idi su idi soyundu önünüzde
Bütün yapraklarından, ateşin külleri ya
Küller gül oldular, şimdi mezarda açar.

Kuş sorar ya mezar çok uzakta mezarlar
Baksanıza sanıza bir çevre yanınıza
Eski kitaplar yazar
Karanlıkta bir ışık düşüyor alınımıza.

Bir ıssız adadır adada adam
Ne yapar ne yapar adanın çevre yanı
Bir ucsuz denizse ve yoksa kimse
Eğmiş de başını ne yapar ne yapar
Çöktüğü toprağa düşen biraz gölgede
Üstüne titrediği bir nazlı çiçek açar.

Kuş uçar uçarken a benim bahtıyarım
Uyu sabahlara kadar.

KOŞEBENT

Bir yüzümü aldı gitti ustura
Çekin şu lâmbanızı karanlıkta kalayım.
Bir yanım sùr, bir yanım
Ki sert taşlar oyulur.

İçki yalnızlıklarda uzun konuşmalardır,
Biri varsa susmak.
O ağır kapakları hangi şarap kaldırır,
Hiç sanmıyorum.

Benzeri yüzyıllarda seslenmeler var duy!
Yarı yüzümün acısı Hayyam ve Fuzuli.
Aşkın göz yaşları mı, gördüktü gençken
Çok kötü bir filmidir.

En yakınımızla bile öyle uzak ki ara
Hangi gemi götürür?
Bir tepeden koca kent
Minnacık bir kutudur.

İÇİNDEKİLER

Kasideler

Şiir Döllemesi	6
Ring	8
Korku Çiçekleri	10
Panik	12
Sergi İzlenimleri	14
Apartman	16
Mekik	18
Evlilik	20
Siyah Beyaz	22
Korku	24
Kış Fılesı	26
Güz Kahvesi	28
Çember	30
Daktilo	32

Gazeller

Divan	34
Doğa	36
Hava	38
Açık	40
Yine	42
Ay Doğar Kahve	44
İndirgemek	46
Zar	48
Kuş	50
Köşebent	52

DİVANÇE

Daha önceki kitaplarıyla Yeditepe Şiir Armağanı'nı, Türk Dil Kurumu Ödülü'nü kazanmış olan Behçet Necatigil'in bu kitabı da — her kitabı gibi — yepyeni güzellikler, durdukça derinleşen tatlar getiriyor.